

Πρόγραμμα Erasmus+ 2021-2027

Call 2023

ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Οδηγίες για τα ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το Πρόγραμμα Erasmus+ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις ευκαιρίες συμμετοχής για όλους, με σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού για την επταετία 2021-2027. Η προτεραιότητα της Ένταξης και Πολυμορφίας περιλαμβάνει και συνδέεται άμεσα με τις υπόλοιπες προτεραιότητες που διέπουν το Πρόγραμμα και αφορούν σε όλες τις δράσεις του με σκοπό τη δημιουργία ενός ψηφιακού, πιο περιβαλλοντικά βιώσιμου και πιο κοντά στις ανάγκες της κοινωνίας Erasmus+.

Το Πρόγραμμα Erasmus+ προβλέπει μια σειρά από εργαλεία για την ενίσχυση της συμμετοχής των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες.

Πέραν της επιπλέον χρηματοδότησης για την υποστήριξη συμμετοχής που αφορά τους ίδιους τους μετακινούμενους, ή/και τους οργανισμούς που μετέχουν στο Πρόγραμμα, μπορεί να γίνει χρήση ευέλικτων μορφών κινητικότητας με μικρότερη διάρκεια, όπως επίσης και να πραγματοποιηθούν προπαρασκευαστικές επισκέψεις για την καλύτερη οργάνωση της περιόδου κινητικότητας.

Μέτρα για τη συμμετοχή ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες θα πρέπει να λαμβάνονται σε όλα τα σχέδια, είτε αφορούν κινητικότητα (KA1) είτε σχέδια συνεργασίας (KA2), ενώ θα πρέπει να περιλαμβάνονται στη Στρατηγική Διεθνοποίησης των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, όπως προβλέπεται στο Χάρτη Erasmus (ECHE).

Οι παρούσες οδηγίες θα πρέπει να διαβαστούν σε συνδυασμό με τις Οδηγίες εφαρμογής της Στρατηγικής για την Ένταξη και Πολυμορφία [“Implementation guidelines Erasmus+ and Solidarity Corps Inclusion and Diversity Strategy”](#)

Ορισμοί

Με τον όρο **inclusion (ένταξη)** αναφερόμαστε στην εξάλειψη των εμποδίων ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των μετακινούμενων ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες. Τα εμπόδια συμμετοχής στο Πρόγραμμα Erasmus+ μπορεί να σχετίζονται με αναπηρίες/σοβαρά προβλήματα υγείας, με μαθησιακές δυσκολίες/σχολική αποτυχία, με κοινωνικά και οικονομικά εμπόδια, με εμπόδια που σχετίζονται με τις διακρίσεις, καθώς και πολιτιστικά και γεωγραφικά εμπόδια. Επισημαίνεται ότι ορισμένα άτομα μπορεί να αντιμετωπίζουν **συνδυασμό των ανωτέρω**

δυσκολιών που δημιουργούν ακόμα περισσότερα εμπόδια στη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα.

Ομάδες-στόχος της Στρατηγικής για την Ένταξη και Πολυμορφία:

Άτομα με λιγότερες ευκαιρίες

- **Άτομα με αναπηρίες** (π.χ. κινητική αναπηρία, τύφλωση, κώφωση, κ.λπ.)
- **Άτομα με προβλήματα υγείας** (π.χ. χρόνια νοσήματα, συμπεριλαμβανομένων και των ψυχικών παθήσεων)
- **Εμπόδια που σχετίζονται με τα συστήματα εκπαίδευσης** (π.χ. άτομα που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες, προβλήματα στη σχολική τους πορεία, άτομα που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν/έχουν εγκαταλείψει το σχολείο - NEETs)
- **Πολιτιστικά εμπόδια** λόγω διαφορετικής κουλτούρας (π.χ. πρόσφυγες, μετανάστες, άτομα που ανήκουν σε εθνικές/θρησκευτικές μειονότητες)
- **Κοινωνικά εμπόδια** (π.χ. πρώην φυλακισμένοι, πρώην χρήστες ουσιών, άτομα που είναι κοινωνικά περιθωριοποιημένοι. Επίσης, άτομα που είναι ορφανά, έχουν μονογονεϊκή οικογένεια, έχουν την ευθύνη παιδιών ενώ βρίσκονται σε νεαρή ηλικία, είναι οι πρώτοι από την οικογένειά τους που σπουδάζουν).
- **Οικονομικά εμπόδια** (π.χ. άτομα που έχουν πολύ χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, είναι άνεργα, ανήκουν σε υπερχρεωμένα νοικοκυριά, εργάζονται για να σπουδάσουν, ζουν σε συνθήκες αστεγιάς ή προσωρινής στέγης).
- **Εμπόδια που σχετίζονται με τις διακρίσεις** (σε σχέση με την καταγωγή, τη θρησκεία, την αναπηρία, το φύλο, την ταυτότητα φύλου, τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή και συνδυασμό αυτών)
- **Γεωγραφικά εμπόδια** (άτομα που ζουν σε απομακρυσμένες γεωγραφικά περιοχές, πολύ μικρά νησιά, προάστια που δεν συνδέονται τακτικά με το κέντρο της πόλης,

Για τον αναλυτικό ορισμό των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες παρακαλούμε δείτε τον [Οδηγό του Προγράμματος 2023](#) / τις [Οδηγίες εφαρμογής της Στρατηγικής για την Ένταξη και Πολυμορφία](#).

Με τον όρο **diversity (πολυμορφία)** εννοούμε την υποστήριξη συμμετοχής στο Πρόγραμμα ατόμων με διαφοροποιημένο προφίλ, απαντώντας στην ανάγκη παροχής ισότιμων ευκαιριών σε όλους, είτε πρόκειται για διαφορές όπως κάτοικος απομακρυσμένης περιοχής vs κάτοικος μεγάλης πόλης, είτε LGBT+ άτομα vs ετεροφυλόφιλοι, είτε άτομα με αναπηρίες, άτομα με μαθησιακές δυσκολίες, Ρομά, μετανάστες, πρόσφυγες vs γενικός πληθυσμός, γυναίκες vs άντρες σε ορισμένους τομείς σπουδών κ.λπ. Το ζητούμενο είναι το πώς θα νιώθουν όλοι ευπρόσδεκτοι να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα Erasmus+ αλλά και πώς θα μπορούν να συνεργαστούν εποικοδομητικά σε κοινές ομάδες.

Είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση σε μια **ολιστική προσέγγιση** που δεν θα στοχεύει αποκλειστικά στις ανωτέρω ομάδες-στόχο αλλά και στην ενίσχυση της ενσυναίσθησης και της αποδοχής της διαφορετικότητας από τον λοιπό πληθυσμό, ώστε τα άτομα αυτά να μην στιγματίζονται. Τίθεται επίσης το ζήτημα της χρήσης θετικής γλώσσας για τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν.

Βήματα που πρέπει να κάνουν τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης για την υλοποίηση της Στρατηγικής για την Ένταξη & Πολυμορφία:

I. Τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης θα πρέπει να ορίσουν έναν **Υπεύθυνο Ένταξης και Πολυμορφίας (HEI Inclusion officer)**, στον οποίο/στην οποία θα μπορούν να απευθύνονται για περισσότερες πληροφορίες και καθοδήγηση οι ενδιαφερόμενοι.

II. Τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης θα πρέπει επίσης να **συμπεριλάβουν στη Στρατηγική Διεθνοποίησης πολιτικές συμπερίληψης** και να ορίσουν συγκεκριμένα μέτρα προσέγγισης και ένταξης στο Πρόγραμμα νέων πιθανών δικαιούχων που υπο-εκπροσωπούνται.

Για τη χάραξη πολιτικών συμπερίληψης συστήνεται ιδιαίτερα στα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης να συστήσουν **ομάδα εργασίας** η οποία θα αποτελείται από τον Υπεύθυνο Ένταξης και Πολυμορφίας καθώς και στελέχη Τμημάτων Φοιτητικής μέριμνας/προσβασιμότητας/κοινωνικών υπηρεσιών/υπηρεσιών υγείας των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, μέλη επιτροπών για την παρακολούθηση της ακαδημαϊκής πορείας φοιτητών από ευπαθείς κοινωνικά ομάδες, Ακαδημαϊκοί Υπεύθυνοι Erasmus+, εκπρόσωποι φοιτητών με λιγότερες ευκαιρίες, φοιτητές μέλη του δικτύου ESN κ.α.

Σκοπός αυτής της ομάδας εργασίας είναι αφενός να καταγραφούν οι ανάγκες των φοιτητών που ανήκουν σε ομάδες με λιγότερες ευκαιρίες και αφετέρου να τεθούν συγκεκριμένοι ρεαλιστικοί στόχοι καθώς και να επιλεγούν τα κατάλληλα μέτρα για την αύξηση συμμετοχής τους στο Πρόγραμμα. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα διαφορετικά εργαλεία κινητικότητας που προσφέρει το Πρόγραμμα, όπως μεικτή κινητικότητα, κινητικότητα μικρής διάρκειας για υποψήφιους διδάκτορες, μεικτά εντατικά προγράμματα. Επίσης, θα πρέπει η διαδικασία υποβολής αίτησης επιπλέον χρηματοδότησης να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των φοιτητών με λιγότερες ευκαιρίες και σε πρακτικά ζητήματα (π.χ. να είναι απλή η διαδικασία, να υπάρχει υποστήριξη στη συμπλήρωσή της, να μπορεί να συμπληρωθεί ηλεκτρονικά από κάποιο άτομο με προβλήματα όρασης κ.λπ.).

Τα μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν στοχευμένες δράσεις επικοινωνίας και ολιστική και ισότιμη αντιμετώπιση της διαδικασίας επιλογής με κριτήρια, τα οποία θα λαμβάνουν υπόψη την **προτεραιότητα συμμετοχής στο Πρόγραμμα των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες**.

Επίσης θα πρέπει να ληφθούν ειδικά μέτρα προετοιμασίας, καθοδήγησης και υποστήριξης των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος της κινητικότητας.

Στη στρατηγική θα πρέπει να συμπεριληφθεί και η δυνατότητα παροχής εμπειριών διεθνοποίησης χωρίς κινητικότητα, μέσω της δημιουργίας κοινών ομάδων εργασίας μεταξύ εισερχόμενων και ημεδαπών φοιτητών (internationalization at home). Θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνεται η συμμετοχή των μετακινούμενων φοιτητών (και αυτών με λιγότερες ευκαιρίες) σε κοινωνικές δράσεις στην χώρα υποδοχής, καθώς αντίστοιχα και η συμμετοχή εισερχόμενων φοιτητών σε αντίστοιχες δράσεις, σε συνεργασία με ημεδαπούς φοιτητές με σκοπό την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης, της έννοιας του Ευρωπαίου Πολίτη και της παροχής εμπειριών διεθνοποίησης και σε όσους δεν μετακινούνται.

Συστήνεται τέλος η ενίσχυση της συνεργασίας με Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης με τα οποία τηρούνται διμερείς συμφωνίες ή/και φορείς υποδοχής ως προς αυτό τον σκοπό και μέσω της δυνατότητας που προσφέρει το Πρόγραμμα για προπαρασκευαστικές επισκέψεις.

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα αξιολογείται κατά τη διάρκεια επιτόπιων επισκέψεων ελέγχου συστημάτων, όπως επίσης και στο πλαίσιο υποβολής τελικών εκθέσεων προς την ΕΜ. Για τον ποσοτικό έλεγχο εφαρμογής των μέτρων συμπερίληψης θα γίνεται χρήση στατιστικών δεδομένων από τα εργαλεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Όσον αφορά στην παρακολούθηση υλοποίησης των στόχων, τονίζεται η ανάγκη διαφύλαξης των προσωπικών δεδομένων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Συστήνεται η μελέτη των εκθέσεων των φοιτητών και η λήψη ανατροφοδότησης από ομάδα φοιτητών (Focus group) που ανήκουν στις ομάδες-στόχο. Με βάση την ανάλυση των αποτελεσμάτων και την ανατροφοδότηση από τους φοιτητές θα επανεξετάζεται η Στρατηγική των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης για τη Συμπερίληψη και Πολυμορφία σε ετήσια βάση.

Καλύπτονται δαπάνες που σχετίζονται με την οργάνωση δραστηριοτήτων κινητικότητας για συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες και οι οποίοι αιτούνται πρόσθετη επιχορήγηση βάσει πραγματικών δαπανών. Τα Ιδρύματα λαμβάνουν 100 ευρώ ανά συμμετέχοντα για τα άτομα με λιγότερες ευκαιρίες τα οποία έχουν αιτηθεί πρόσθετη επιχορήγηση.

III. Εκστρατεία ενημέρωσης

Συστήνεται ιδιαίτερα στα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης να δημιουργήσουν **διακριτή σελίδα**, ενσωματωμένη στη σελίδα Erasmus+ του Ιδρύματός τους, ειδικά για τους φοιτητές Erasmus+ με λιγότερες ευκαιρίες. Θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε οι ιστοσελίδες να είναι προσβάσιμες σε άτομα με προβλήματα όρασης/υπότιτλοι σε βίντεο για άτομα με προβλήματα ακοής κ.λπ.

Συστήνεται ιδιαίτερος η τήρηση της αρχής της πολυμορφίας στις μαρτυρίες των **συμμετεχόντων**, ώστε να προωθούνται μετακινούμενοι με διαφορετικό προφίλ, συμπεριλαμβανομένων και των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες με σκοπό να λειτουργήσουν ως θετικό παράδειγμα ενίσχυσης της συμμετοχής αυτών των ομάδων στο Πρόγραμμα.

Άτομα με λιγότερες ευκαιρίες που έχουν λάβει μέρος στο Πρόγραμμα μπορούν να κληθούν ώστε να λειτουργήσουν ως Role Models/Θετικά Πρότυπα για τις ομάδες-στόχο κατά τη διάρκεια εκδηλώσεων ενημέρωσης (δια ζώσης ή διαδικτυακών). Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης θα πρέπει να δίνεται έμφαση στην προβολή προσωπικών ιστοριών συμμετοχής στο Πρόγραμμα που καταδεικνύουν ότι προσφέρει ευκαιρίες σε όλους.

Τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης καλούνται να παρέχουν **επαρκή ενημέρωση για τις διαφορετικές δυνατότητες που δίνει το Πρόγραμμα** όσον αφορά στην μεικτή κινητικότητα, τη βραχυχρόνια κινητικότητα διδακτορικών φοιτητών και τα μεικτά εντατικά προγράμματα ως εναλλακτικά εργαλεία κινητικότητας που απευθύνονται και σε άτομα με λιγότερες ευκαιρίες που δεν μπορούν να μετακινηθούν για μεγαλύτερο διάστημα.

Το μήνυμα προς την ακαδημαϊκή κοινότητα, ανεξάρτητα από το εάν ανήκει κάποιος σε υποεκπροσωπούμενες ομάδες ή όχι, είναι ότι **το Πρόγραμμα Erasmus+ είναι ανοικτό σε όλους** και ότι προσφέρεται ένας τρόπος μετακίνησης για όλους ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες του καθενός. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δίδεται στο γεγονός ότι μια περίοδος βραχυχρόνιας κινητικότητας μπορεί να αποτελέσει εφαλτήριο για τη συμμετοχή σε μακροχρόνια κινητικότητα, καθώς μέσω αυτής οι φοιτητές με λιγότερες ευκαιρίες αποκτούν την αυτοπεποίθηση ότι μπορούν να ανταποκριθούν και στις ανάγκες μιας μεγαλύτερης περιόδου μετακίνησης στο εξωτερικό.

Κεντρικό μήνυμα της εκστρατείας του Προγράμματος είναι ότι «όλα αρχίζουν εδώ» (It all starts here), δηλαδή ουσιαστικά η συμμετοχή στο Πρόγραμμα είναι η αρχή για την αντιμετώπιση εμποδίων, όποια κι αν είναι αυτά, σε συνδυασμό με το υπάρχον μότο «Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές». Η γλώσσα που χρησιμοποιείται για την επικοινωνία με τους ενδιαφερόμενους θα πρέπει να είναι απλή και κατανοητή σε όλους.

Περισσότερες πληροφορίες και προωθητικό υλικό της καμπάνιας του Προγράμματος Erasmus+ που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε, θα βρείτε εδώ:

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/promotional_en

ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΤΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Α. ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ/ΣΟΒΑΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ

Οι φοιτητές/προσωπικό με αναπηρίες αποτελούν μια ιδιαίτερη κατηγορία μετακινούμενων, δεδομένου ότι πρέπει να υπερκεράσουν τις επιπλέον δυσκολίες και φόβους που τους δημιουργεί το πρόβλημα υγείας που αντιμετωπίζουν, ώστε να μετακινηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+.

Είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι οι αναπηρίες δεν καθίστανται πάντα αντιληπτές εκ πρώτης όψεως και πολλοί φοιτητές διστάζουν να τις κοινοποιήσουν, καθώς αποτελούν ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο. Στους φοιτητές/προσωπικό με αναπηρίες συγκαταλέγονται έτσι εκτός από όσους αντιμετωπίζουν κινητικές δυσκολίες και όσοι έχουν προβλήματα όρασης, ακοής ή πάσχουν από ένα χρόνιο νόσημα, συμπεριλαμβανομένων και των ψυχικών παθήσεων. Για τον πλήρη κατάλογο των αναπηριών, σύμφωνα με τον νόμο υπ. Αριθμ. 4452/2017, παρακαλούμε δείτε το συνημμένο αρχείο. Σύμφωνα με απόφαση του ΙΚΥ, εκτός των ασθενειών που περιλαμβάνονται στο συνημμένο αρχείο, επιλέξιμοι για να λάβουν επιπλέον χρηματοδότηση είναι όλοι οι φοιτητές/προσωπικό που παρουσιάζουν αναπηρία 50% και άνω από φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση, με βάση βεβαίωση ΚΕΠΑ εν ισχύ.

Παροχή γενικής πληροφόρησης για τους φοιτητές/προσωπικό με αναπηρίες, από τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης

Τόσο το Ίδρυμά σας όσο και τα συνεργαζόμενα Ιδρύματα με τα οποία έχετε υπογράψει συμφωνία συνεργασίας στο πλαίσιο του ERASMUS+, **θα πρέπει να δίδουν εγκαίρως πληροφορίες σχετικά με:**

-την προσβασιμότητα των χώρων του Ιδρύματος. Συστήνεται η εισαγωγή πληροφοριών στην πλατφόρμα <https://inclusivemobilityframework.eu/>

-την ανάγκη έγκαιρης προετοιμασίας της περιόδου κινητικότητας, τουλάχιστον έξι μήνες πριν.

Ειδικότερα όσον αφορά στους φοιτητές:

-τη δυνατότητα ειδικού διακανονισμού όσον αφορά στις εξετάσεις (π.χ. προφορική εξέταση, περισσότερος χρόνος κ.λπ.)

-τη δυνατότητα παραχώρησης κατάλληλου δωματίου στη φοιτητική εστία

-τη δυνατότητα πρόσβασης των φοιτητών σε υγειονομικές υπηρεσίες

-τη δυνατότητα πρόσβασης σε φοιτητικές δραστηριότητες που διοργανώνονται από φοιτητικούς συλλόγους και τον ESN (Δίκτυο φοιτητών Erasmus+)

-τα στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου υπαλλήλου του γραφείου Erasmus+ για τα άτομα με λιγότερες ευκαιρίες

Οι ανωτέρω πληροφορίες θα πρέπει να δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Ιδρύματός σας και των συνεργαζόμενων Ιδρυμάτων στα ελληνικά και στα αγγλικά.

Προσωπικό με αναπηρίες

Θα πρέπει επίσης να αναρτώνται στην ιστοσελίδα σας πληροφορίες για τη δυνατότητα μελών του προσωπικού του Ιδρύματός σας με αναπηρίες να λάβουν επιπλέον χρηματοδότηση ώστε να μετακινηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus+ με βάση τις πραγματικές δαπάνες.

Β. Φοιτητές με μαθησιακές δυσκολίες/δυσκολίες που σχετίζονται με το σύστημα εκπαίδευσης, φοιτητές που αντιμετωπίζουν διακρίσεις λόγω γενετήσιου προσανατολισμού, καταγωγής (π.χ. Ρομά), θρησκείας, φοιτητές μετανάστες/πρόσφυγες, φοιτητές που αντιμετωπίζουν γεωγραφικά εμπόδια.

Στην περίπτωση των φοιτητών με **μαθησιακές δυσκολίες**, θα πρέπει να λαμβάνονται σχετικά μέτρα από το Ίδρυμα υποδοχής και να δίδεται ενημέρωση για τη δυνατότητα εξέτασης των μαθημάτων προφορικά. Προς τούτο, θα πρέπει να υπάρχει σχετική μνεία στη δι-ιδρυματική συμφωνία και ενημέρωση στην ιστοσελίδα σας.

Επίσης, το Ίδρυμα θα πρέπει να λάβει **μέτρα γλωσσικής και διαπολιτισμικής προετοιμασίας φοιτητών με λιγότερες ευκαιρίες** ώστε σε συνδυασμό με τα διαδικτυακά μαθήματα OLS να αποκτήσουν το απαιτούμενο επίπεδο γλωσσικής επάρκειας για τη μετακίνησή τους στο εξωτερικό, σε περίπτωση που προέρχονται από κοινωνικά περιβάλλοντα (π.χ. Ρομά, μετανάστες, πρόσφυγες) που δεν τους επέτρεψαν να έχουν επαρκή γνώση ξένων γλωσσών πριν εισαχθούν στο Πανεπιστήμιο. Η διαπολιτισμική προετοιμασία είναι επίσης σημαντική για όλους τους φοιτητές που αντιμετωπίζουν εμπόδια λόγω της καταγωγής τους, της θρησκείας τους ή/και του γενετήσιου προσανατολισμού τους. Σχετικές πληροφορίες θα πρέπει να είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Ιδρύματός σας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Ι. Πρόσθετη επιχορήγηση ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες, για την κάλυψη δαπανών βάσει πραγματικού κόστους

Τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης που έχουν επιλέξει φοιτητές και/ή προσωπικό με λιγότερες ευκαιρίες μπορούν να υποβάλουν αίτηση στην Εθνική Μονάδα για πρόσθετη επιχορήγηση, προκειμένου να καλύψουν τις συμπληρωματικές δαπάνες για τη συμμετοχή ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες στις επιμέρους δραστηριότητες κινητικότητας.

Τα άτομα με λιγότερες ευκαιρίες είναι επιλέξιμα να λάβουν πρόσθετη επιχορήγηση, εφόσον η προσωπική, σωματική ή πνευματική κατάσταση ή η κατάσταση της υγείας τους είναι τέτοια ώστε η συμμετοχή τους στο σχέδιο/στη δραστηριότητα κινητικότητας δεν θα ήταν εφικτή χωρίς τη λήψη αυτής της επιπρόσθετης επιχορήγησης.

Τα Ιδρύματα θα πρέπει να αναρτήσουν στον ιστότοπό τους πληροφορίες για το πώς μπορούν οι φοιτητές και το προσωπικό με λιγότερες ευκαιρίες να ζητήσουν και να λάβουν αυτήν την επιπλέον επιχορήγηση. Η επιχορήγηση των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες καλύπτει το 100%

των επιπρόσθετων δαπανών που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της κινητικότητας των συμμετεχόντων αυτών στο εξωτερικό. Η επιχορήγηση υπολογίζεται βάσει πραγματικών εξόδων, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά. Δημοσιεύεται σχετική ειδική ανακοίνωση από την Εθνική Μονάδα Συντονισμού σε ετήσια βάση.

Ενδεικτικά καλύπτονται οι παρακάτω επιπρόσθετες ανάγκες ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες, βάσει της εξατομικευμένης αίτησης που θα υποβληθεί στην ΕΜΣ/ΙΚΥ μέσω του Γραφείου Erasmus, η οποία θα αξιολογηθεί και η ΕΜΣ/ΙΚΥ θα εγκρίνει τις δαπάνες κατά περίπτωση:

- Συνοδός για το ταξίδι (προς τη χώρα υποδοχής και επιστροφή)
- Βοήθεια κατά τη διάρκεια των μαθημάτων (για καταγραφή σημειώσεων κ.α.)
- Ειδικό διδακτικό υλικό (μπράιν, φωτοτυπίες σε μεγέθυνση, μαγνητοφώνηση διαλέξεων, κ.α.)
- Ειδική μεταφορά από το Ίδρυμα Προέλευσης στο Ίδρυμα Υποδοχής ή στην επιχείρηση και τοπικά κατά την περίοδο παραμονής στο εξωτερικό
- Στέγαση σε κατάλληλα εξοπλισμένο δωμάτιο (σε περίπτωση που η φοιτητική εστία δεν διαθέτει κατάλληλο δωμάτιο)
- Βοηθό κατά τη διάρκεια της ημέρας ή και της νύκτας
- Φροντιστή ασθενούς
- Ιατρική παρακολούθηση (φυσικοθεραπείες, τακτικό ιατρικό έλεγχο στη χώρα υποδοχής)
- Ειδική διατροφή
- Ιατρικά αναλώσιμα, εφόσον δεν καλύπτονται από την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης ή ιδιωτικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο

II. Συμπληρωματική Ενίσχυση ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες

Οι φοιτητές/-τριες που προέρχονται από ομάδες με λιγότερες ευκαιρίες, δικαιούνται προσαύξησης **250 € ανά μήνα**, επί της μηνιαίας επιχορήγησης που λαμβάνουν οι φοιτητές/-τριες που μετακινούνται για σπουδές ή πρακτική άσκηση και πληρούν ένα τουλάχιστον από τα κατωτέρω (1) ή (2) κοινωνικο-οικονομικά κριτήρια:

1. Ανήκουν σε μία τουλάχιστον από τις παρακάτω Κοινωνικές Ομάδες με Λιγότερες Ευκαιρίες και το κατά κεφαλήν εισόδημα να μην υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (**6.000**) ευρώ για το πλέον πρόσφατο φορολογικό έτος:
 - i. Ο/Η φοιτητής/τρια είναι γονέας μονογονεϊκής οικογένειας.
 - ii. Ο/Η φοιτητής/τρια είναι γονέας με τρία (3) τέκνα και άνω, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα εξαρτώμενο μέλος.
 - iii. Ο/Η φοιτητής/τρια είναι ορφανός από δύο γονείς, εφόσον δεν έχει υπερβεί το 25^ο έτος της ηλικίας του. Ως ημερομηνία γέννησης θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης και ως ημερομηνία συμπλήρωσης του 25^{ου} έτους, θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου 2023.
 - iv. Ο/Η φοιτητής/τρια είναι εξαρτώμενο μέλος γονέα με τρία τέκνα και άνω (εξαρτώμενα ή μη).
 - v. Ο/Η φοιτητής/τρια είναι εξαρτώμενο μέλος μονογονεϊκής οικογένειας.
 - vi. Ο/Η φοιτητής/τρια είναι εξαρτώμενο μέλος με γονέα ή γονείς ή/και ένα ή περισσότερα αδέρφια εξαρτώμενα μέλη, με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.
 - vii. Ο/Η φοιτητής/τρια έχει σύζυγο ή/και τέκνα-εξαρτώμενα μέλη με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.
 - viii. Ο/Η φοιτητής/τρια είναι Έλληνας πολίτης μέλος της Μουσουλμανικής Μειονότητας της Θράκης.
 - ix. Ο/Η φοιτητής/τρια είναι Ρομά.
 - x. Ο/Η φοιτητής/τρια είναι πρόσφυγας.
 - xi. Ο/Η φοιτητής/τρια βρίσκεται σε διαδικασία φυλομετάβασης.
2. Φοιτητές/ριες με αναπηρία τουλάχιστον 50%, εφόσον το κατά κεφαλήν τους εισόδημα, δεν υπερβαίνει το ποσό των επτά χιλιάδων (**7.000,00**) ευρώ.

Ορισμοί:

- **Εξαρτώμενα Μέλη:** Τα πρόσωπα που αναφέρονται στη φορολογική δήλωση, σύμφωνα με το εκκαθαριστικό σημείωμα φορολογίας εισοδήματος, για το πλέον πρόσφατο φορολογικό έτος.
- **Ετήσιο Οικογενειακό Εισόδημα: Το συνολικό δηλωθέν εισόδημα**, ήτοι το σύνολο του εισοδήματος, όπως αυτό προκύπτει από την άθροιση των εισοδημάτων από μισθωτή εργασία και συντάξεις, από επιχειρηματική δραστηριότητα, από κεφάλαιο, από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο, πραγματικό ή τεκμαρτό, για το πλέον πρόσφατο φορολογικό έτος, στην οποία ο/η

φοιτητής/τρια είναι υπόχρεος ή εξαρτώμενο μέλος. Στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια εμφανίζεται σε αυτοτελείς φορολογικές δηλώσεις ως υπόχρεος και εξαρτώμενο μέλος αντιστοίχως, για τον υπολογισμό του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος, αθροίζονται τα αντίστοιχα συνολικά δηλωθέντα εισοδήματα που προκύπτουν από τις εν λόγω (αυτοτελείς) φορολογικές δηλώσεις.

- **Κατά Κεφαλήν Εισόδημα:** Το πηλίκο της διαίρεσης του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος με τον συνολικό αριθμό των προσώπων που εμφανίζονται -ως υπόχρεοι ή εξαρτώμενα μέλη- στις φορολογικές δηλώσεις οι οποίες λαμβάνονται υπ' όψιν για τον υπολογισμό του ετήσιου οικογενειακού εισοδήματος.
- **Μονογονεϊκή Οικογένεια:** Οικογένεια με ένα γονέα ο οποίος ασκεί ή ασκούσε την επιμέλεια ενός τουλάχιστον τέκνου, για τους κάτωθι λόγους:
 - δυνάμει δικαστικής απόφασης και ο γονέας δεν έχει συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης ή
 - παιδιά εκτός γάμου αναγνωρισμένα ή μη και ο γονέας δεν έχει συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης ή
 - υιοθεσία από έναν γονέα ο οποίος δεν έχει συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης ή
 - ο γονέας τελεί σε χηρεία, ανεξαρτήτως ηλικίας του φοιτητή.

Βραχυχρόνια Κινητικότητα

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΑΤΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Διάρκεια Κινητικότητας με Φυσική Παρουσία	Ποσό Επιχορήγησης	Ομάδες με Λιγότερες Ευκαιρίες
Έως την 14 ^η ημέρα	79 ευρώ την ημέρα	+100 ευρώ για ολόκληρη την περίοδο της κινητικότητας
Από την 15 ^η έως την 30 ^η ημέρα	56 ευρώ την ημέρα	+150 ευρώ για ολόκληρη την περίοδο της κινητικότητας

Η επιχορήγηση για την κάλυψη των ατομικών δαπανών μπορεί επίσης να καλύψει μια ημέρα μετακίνησης πριν από τη δραστηριότητα και μία ημέρα μετακίνησης μετά την δραστηριότητα.

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

Οι φοιτητές και προσφάτως απόφοιτοι που προέρχονται από ομάδες με λιγότερες ευκαιρίες και συμμετέχουν σε βραχυχρόνιες κινητικότητες, λαμβάνουν χρηματοδότηση για την κάλυψη δαπανών ταξιδιού που υπολογίζεται βάσει χιλιομετρικής απόστασης ανάμεσα στον τόπο προέλευσης του μετακινούμενου και στον τόπο διεξαγωγής της δραστηριότητας και σε αυτό ισχύουν οι τιμές ανά ζώνη χιλιομέτρων, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα.

Οι φοιτητές/τριες και προσφάτως αποφοιτήσαντες που θα επιλέξουν πράσινη μετακίνηση¹ (Green Travel), θα λάβουν έως 4 ημέρες πρόσθετη επιχορήγηση ατομικής υποστήριξης, για την κάλυψη των ημερών ταξιδιού μετ' επιστροφής.

Αποστάσεις ταξιδιού	Περίπτωση συνήθους μετακίνησης	Περίπτωση πράσινης μετακίνησης
Μεταξύ 10 και 99 χιλιομέτρων:	23 ευρώ ανά συμμετέχοντα	-
Μεταξύ 100 και 499 χιλιομέτρων:	180 ευρώ ανά συμμετέχοντα	210 ευρώ ανά συμμετέχοντα
Μεταξύ 500 και 1999 χιλιομέτρων:	275 ευρώ ανά συμμετέχοντα	320 ευρώ ανά συμμετέχοντα
Μεταξύ 2000 και 2999 χιλιομέτρων:	360 ευρώ ανά συμμετέχοντα	410 ευρώ ανά συμμετέχοντα
Μεταξύ 3000 και 3999 χιλιομέτρων:	530 ευρώ ανά συμμετέχοντα	610 ευρώ ανά συμμετέχοντα
Μεταξύ 4000 και 7999 χιλιομέτρων:	820 ευρώ ανά συμμετέχοντα	-
Ίσες ή μεγαλύτερες των 8000 χιλιομέτρων:	1500 ευρώ ανά συμμετέχοντα	-

Πληροφορίες για τη διαδικασία αίτησης επιπλέον χρηματοδότησης ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες (άτομα ΑμεΑ ή/και χρόνιας παθήσεις καθώς και άτομα σε διαδικασία φυλομετάβασης)

Τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης θα πρέπει να δημοσιεύσουν στην ιστοσελίδα τους τις ακόλουθες πληροφορίες για τις ανωτέρω κατηγορίες ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες, όσον αφορά στη διαδικασία για την επιπλέον χρηματοδότηση που ενδεχομένως μπορούν να

¹ Μετακίνηση με μειωμένο αποτύπωμα άνθρακα ή εν γένει περιβαλλοντικό αποτύπωμα όπως π.χ. λεωφορείο, τρένο ή συνεπιβατισμό (carpooling).

λάβουν, υπό την αίρεση έγκρισης της Εθνικής Μονάδας/ΙΚΥ και εφόσον υπάρχουν επαρκή διαθέσιμα κονδύλια:

- Οι αιτούντες πρέπει να πληρούν τα λοιπά κριτήρια που θέτει το Ίδρυμά τους για την επιλογή τους ως φοιτητές ERASMUS, π.χ. μέσος όρος βαθμολογίας, γνώση ξένων γλωσσών κ.λπ. Αντιστοίχως, θα πρέπει να πληρούνται τα κριτήρια επιλογής και στην περίπτωση μετακίνησης καθηγητών/ προσωπικού.
- Οι αιτούντες που προέρχονται από ομάδες με λιγότερες ευκαιρίες, δύνανται να λάβουν επιπλέον μόρια, όσον αφορά την επιλογή τους, βάσει της στρατηγικής ένταξης και πολυμορφίας, όπως έχει οριστεί από το εκάστοτε Ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης.
- Οι εξερχόμενοι φοιτητές/καθηγητές/προσωπικό Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης με λιγότερες ευκαιρίες θα πρέπει να υποβάλουν αίτηση μέσω του Ιδρύματός τους. Απευθείας αιτήσεις προς την ΕΜ δεν γίνονται δεκτές.
- Η Εθνική Μονάδα με σκοπό τη μείωση της γραφειοκρατίας, δέχεται ηλεκτρονικά τις ανωτέρω αιτήσεις με σκαναρισμένα όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, όπως περιγράφονται ανωτέρω. Επισημαίνεται ότι οι αιτήσεις θα πρέπει να αποστέλλονται στην Εθνική Μονάδα/ΙΚΥ ηλεκτρονικά από το οικείο γραφείο Erasmus.
- Εφίσταται ιδιαίτερη προσοχή για την τήρηση της Νομοθεσίας όσον αφορά στην προστασία των Προσωπικών δεδομένων των αιτούντων.
- Όσον αφορά στους φοιτητές/καθηγητές/προσωπικό με αναπηρίες ή και χρόνιες παθήσεις και τα άτομα σε διαδικασία φυλομετάβασης, οι αιτούντες θα πρέπει να υποβάλουν γραπτώς τις επιπλέον ατομικές ανάγκες τους, καθώς και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, όπως προκύπτουν από το πρόβλημα υγείας/αναπηρία/εμπόδιο συμμετοχής στο πρόγραμμα που έχουν. Η περιγραφή αυτή θα πρέπει να συνοδεύεται από σχετική ιατρική γνωμάτευση από Δημόσιο Νοσοκομείο, όχι παλαιότερη των τριών μηνών ή /και βεβαίωση ΚΕΠΑ ή άλλο επίσημο πιστοποιητικό εν ισχύ.
- Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση των ψυχικών παθήσεων, για εξασφάλιση της υγείας των μετακινούμενων είναι σκόπιμο να υπάρχει επιπλέον πρόσφατη βεβαίωση που να πιστοποιεί τη δυνατότητα συμμετοχής στο Πρόγραμμα.
- Οι αιτούντες θα πρέπει να υποβάλουν **λεπτομερή οικονομικό προϋπολογισμό** (Παράρτημα της αίτησης) για τις επιπρόσθετες ανάγκες που αναμένεται να αντιμετωπίσουν λόγω του προβλήματος υγείας/αναπηρίας/εμπόδιο συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Οι μετακινούμενοι θα λαμβάνουν το 100% της επιπλέον εγκεκριμένης επιχορήγησης πριν από τη μετακίνησή τους.
- Οι μετακινούμενοι πρέπει να γνωρίζουν ότι θα κληθούν να προσκομίσουν τα απαραίτητα παραστατικά (αποδείξεις πληρωμής) κατά την επιστροφή τους, διαφορετικά οι δαπάνες θα κριθούν μη επιλέξιμες.